

Romuald Traugutt (1826-1864) – patron roku 2024 **(zestawienie bibliograficzne w wyborze** **ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej CEN w Suwałkach do 2024 roku)**

Uchwałą Sejmu RP z 28 lipca 2023 r. ustanowiono rok 2024 Rokiem Romualda Traugutta (16.01.1826-05.08.1864) (**M.P. z 17 sierpnia 2023, poz. 856**). Uzasadnienie:

„W roku 2024 przypada 160. rocznica śmierci Romualda Traugutta – dyktatora Powstania Styczniowego, wielkiego patrioty, który oddał życie, walcząc o odzyskanie przez Polskę niepodległości ... Romuald Traugutt został aresztowany w nocy z 10 na 11 kwietnia 1864 roku. Podczas przesłuchań i procesu nie skompromitował nikogo ze swoich współpracowników. Zachowując się bardzo godnie stwierdził: **„Celem zaś jedynym i rzeczywistym powstania naszego jest odzyskanie niepodległości i ustalenie w kraju naszym porządku opartego na miłości chrześcijańskiej, na poszanowaniu prawa i wszelkiej sprawiedliwości”**. Wyrokiem sądu rosyjskiego został skazany na śmierć. 5 sierpnia 1864 roku na stokach Cytadeli Warszawskiej Romuald Traugutt został powieszony wraz z członkami i pracownikami Rządu Narodowego: Janem Jeziorańskim, Rafałem Krajewskim, Józefem Toczyskim i Romanem Żulińskim. Zgromadzony na egzekucji wielotysięczny lud Warszawy padł wówczas na kolana i śpiewał pieśń „Święty Boże”.

Wydawnictwa zwarte:

1. Dwie drogi : o powstaniu styczniowym / Paweł Jasienica. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1960.
Sygn.: 4475, 4618-wyp.
2. Dwie drogi / Paweł Jasienica. - Wyd. 3. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1988.
Sygn.: 45246-wyp.
3. Galicja w powstaniu styczniowym / red. tomu S. Kieniewicz, I. Miller ; do dr. przygot. S. Kieniewicz, F. Ramotowska, W. Śliwowska ; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii ; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych ; Akademiâ Nauk SSSR. Institut Slavânovedeniâ i Balkanistiki ; Glavnoe Arhivnoe Upravlenie SSSR. - Wrocław, 1980.
Sygn.: 53496-wyp.
4. Historia Polski 1795-1914 / Krzysztof Groniowski, Jerzy Skowronek. - Wyd. 3 popr. i uzupeł. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1987. - s. 158-160
Sygn.: 94(438)-czyt.

5. Historia Polski. T. 1 / Henryk Samsonowicz [i in. ; red. prowadzący Bartłomiej Kaczorowski]. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007. - s. 520-522
Sygn.: 94(438)-czyt.
6. Pieczęcie powstańcze 1863-1864 / Jurij I. Sztakelberg ; przekł. autoryzowany [z ros.] Wiktorii Śliwowskiej ; przedmową poprzedził Stefan Kieniewicz ; tablice pieczęci i il. do dr. przygot. Stefan K. Kuczyński. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1988.
Sygn.: 44580-wyp.
7. Powstanie Styczniowe : 1863-1864 : wrzenie, bój, Europa, wizje / pod red. Sławomira Kalembki ; [przedm. Stefan Kieniewicz]. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1990.
Sygn.: 46809-wyp.
8. Powstanie styczniowe / Stanisław Strumph-Wojtkiewicz ; [il. Karol Linder]. - Warszawa : „Nasza Księgarnia”, 1963.
Sygn.: 6273-wyp.
9. Powstanie Styczniowe / Stefan Kieniewicz. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1987.
Sygn.: 45224, 45225, 45226-wyp.
10. Powstanie Styczniowe / Stefan Kieniewicz. - Wyd. 2. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983.
Sygn.: 38324-wyp., 94(438)-czyt.
11. Powstanie Styczniowe : materiały i dokumenty. [T. 13], Korespondencja namiestników Królestwa Polskiego : sierpień 1863 - maj 1864 = Perepiska namestnikov Korolestva Pol'skogo : avgust 1863 - maj 1864 / [red. tomu Stefan Kieniewicz, I. Miller przy współpr. T. Fiedosowej ; do dr. przygot. S. Kieniewicz, Franciszka Ramotowska, Wiktoria Śliwowska] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Akademiâ Nauk SSSR. Institut slavânovedeniâ, Glavnoe Arhivnoe Upravlenie SSSR. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1978.
Sygn.: 23603, 23604-wyp.
12. Proces Romualda Traugutta i członków Rządu Narodowego : akta Audytoriatu Polowego z lat 1863/1864. T. 1 / oprac. Anna Borkiewicz [et al.] ; red. Emanuel Halicz ; [wstęp F. Ramotowska]. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960.
Sygn.: 8362-wyp.
13. Proces Romualda Traugutta i członków Rządu Narodowego : akta Audytoriatu Polowego z lat 1863/1864. T. 2 cz. 1 / oprac. Anna Borkiewicz [et al.] ; red. Emanuel Halicz. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960.
Sygn.: 8363-wyp.

14. Proces Romualda Traugutta i członków Rządu Narodowego : akta Audytoriatu Polowego z lat 1863/1864. T. 2 cz. 2 / oprac. Anna Borkiewicz [et al.] ; red. Emanuel Halicz. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960.
Sygn.: 8364-wyp.
15. Proces Romualda Traugutta i członków Rządu Narodowego : akta Audytoriatu Polowego z lat 1863/1864. T. 3 / oprac. Anna Borkiewicz [et al.] ; red. Emanuel Halicz ; Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960.
Sygn.: 8365-wyp.
16. Proces Romualda Traugutta i członków Rządu Narodowego : akta Audytoriatu Polowego z lat 1863/1864. T. 4, Indeks i inne uzupełnienia / oprac. Anna Borkiewicz [et al.] ; red. Emanuel Halicz ; Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych, Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961.
Sygn.: 8366-wyp.
17. Rząd Narodowy Polski w latach 1863-1864 : (skład, organizacja, kancelaria) / Franciszka Ramotowska ; Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych. Zakład Naukowo-Badawczy Archiwistyki, Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. - Warszawa ; Łódź : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1978.
Sygn.: 25148-wyp.
18. Słownik biograficzny historii Polski. T. 2, L-Ż / pod red. Janiny Chodery i Feliksa Kiryka. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, cop. 2005. - Romuald Traugutt : S. 1558-1559
Sygn.: 929-czyt.
19. Warszawa w powstaniu styczniowym / Stefan Kieniewicz. - Wyd. 2. - Warszawa : Wiedza Powszechna, 1956.
Sygn.: 4131-wyp.

Romuald Traugutt w literaturze pięknej

20. Przez stulecia : opowiadania z historii Polski / zebrali i oprac. Stanisław Aleksandrzak, Marian Wadecki / Warszawa, 1961. - s. 468-473: Dowódca powstańców wodzem barykad / Adam Próchnik
Sygn.: 9269-wyp.
21. Traugutt : powieść. T. 1 / Stanisław Strumph-Wojtkiewicz. - Wyd. 2 przejr. i uzup. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, dr. 1962.
Sygn.: 5769-wyp.
22. Traugutt : powieść. T. 2 / Stanisław Strumph-Wojtkiewicz. - Wyd. 2 przejr. i uzup. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, dr. 1962.
Sygn.: 5770-wyp.

23. Wspomnienia z powstania polskiego 1863-1864 / Józef Oxiński ; oprac., wstęp i przypisy Emanuel Halicz. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1965.
Sygn.: 7419-wyp.

Artykuły z czasopism:

24. A to wszystko nie na darmo : scenariusz spektaklu o powstaniu styczniowym przeznaczony dla uczniów gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej / Witold Pelka // *Biblioteka w Szkole*. - 2013, nr 2, wkł. *Biblioteka Centrum Informacji*, s. 22-25
25. Bohaterowie powstania styczniowego - Romuald Traugutt w edukacji szkolnej XX i XXI wieku / Anita Młynarczyk-Tomczyk // *Wiadomości Historyczne*. - 2014, nr 2, s. 23-28
26. Powstanie styczniowe: scenariusz przedstawienia dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum z elementami teatru cieni / Agnieszka Stawowska // *Biblioteka w Szkole*. - 2013, nr 2, s. 19-21
27. Romuald Traugutt (16 I 1826 - 5 VIII 1864) - dyktator powstania styczniowego : projekt apelu / Maria Andres // *Poradnik Bibliotekarza*. - 1996, nr 5, s. 24-26
28. „Wodzem ich był człowiek świętego imienia” : scenariusz apelu poświęconego Romualdowi Trauguttowi oraz bohaterom powstania styczniowego 1863 roku / oprac. Barbara Rolf // *Poradnik Bibliotekarza*. - 1998, nr 3, s. 23-26

Prezentacje multimedialne:

29. Dyktatorzy powstania [online]. [dostęp: 29.03.2024].
Dostępny w Internecie: <https://slideplayer.pl/slide/10590628/>
30. Romuald Traugutt [online]. [dostęp: 29.03.2024].
Dostępny w Internecie: <https://prezi.com/-utlf2s9wcie/romuald-traugutt/>
31. Romuald Traugutt - patron roku 2024 [online]. [dostęp: 29.03.2024].
Dostępny w Internecie: <https://wakelet.com/wake/Tq-j-suOXReMGptuOZeA>
32. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe [online]. [dostęp: 29.03.2024].
Dostępny w Internecie:
<https://view.genial.ly/5e87764959ee3c0df4089ec7/presentation-romuald-traugutt-i-powstanie-styczniowe>

Suwałki, 29.03.2024 r.

Opracowanie:
Elżbieta Kozłowska
Biblioteka Pedagogiczna
Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach